
Aliona Corcenco

Notă informativă

Uniformizarea practicii judiciare la examinarea contestațiilor asupra încheierilor executorilor judecătorești privind refuzul de a intenta procedura de executare și încasarea cheltuielilor, precum și în cazul încetării procedurii de executare și încasarea onorariului, pentru perioada 01.01.2019– 31.12.2019

Conform planului de activitate a Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți pentru anul 2020 și ținând cont de importanța și actualitatea problemei legate de procedura executării silită și îndeosebi foarte actuală în ultima perioadă, practica aplicată de executorii judecătorești de a refuza intentarea procedurii de executare, dar cu încasarea cheltuielilor precum și încasarea onorariului în cazul încetării procedurii, s-a întocmit prezenta notă informativă.

Prezenta notă informativă a Direcției sistematizare, generalizare a practicii judiciare și relații cu publicul, cuprinde generalizarea practicii judiciare și analiza datelor statistice a cauzelor parvenite în instanța de apel în ordine de recurs (25r-) privind contestațiile împotriva încheierilor executorului judecătoresc, prin care s-a refuzat sau s-a încetat procedura de executare silită, care au fost examinate în perioada anului 2019.

Problema privind refuzul intentării procedurii de executare și încasarea cheltuielilor, precum și în cazul încetării procedurii de executare și încasarea onorariului, este reglementată de legislația națională, și anume:

- Constituția RM;
- Codul civil al RM;
- Codul de procedură civilă al RM;
- Codul de executare al RM;
- Legea privind executorii judecătorești nr. 113 din 17.06.2010
- Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 17 din 05.04.2018.

Notă: prezenta notă informativă este efectuată în baza fișelor statistice de evidență a dosarelor civile aflate în procedura Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți, și a deciziilor plasate în PIGD pentru perioada anului 2019.

I. Considerații generale

Conform prevederilor Codului de Executare al RM, scopul și sarcina procedurii de executare constă în contribuirea la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege. În scopul îndeplinirii sarcinii prevăzute la alin.(1) al art. 1 Cod de Executare, executarea stabilește competența executorului judecătoresc, modul și condițiile de executare silită a documentelor executorii. Actele supuse executării sunt acte eliberate de către executorul judecătoresc și au un caracter obligatoriu față de terți. Actul emis de executorul judecătoresc este un document de dispoziție adoptat în limita împuternicirilor sale în calitate de executor judecătoresc prin intermediul cărora se soluționează un incident de procedură sau se fixează rezultatul unor acțiuni exercitate la executare.

Modul și condițiile de punere în executare a documentelor executorii se extind asupra persoanelor cu funcție de răspundere, persoanelor fizice, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială, și asupra persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare.

Din momentul intentării procedurii de executare, toate achitățile între debitor și creditor se fac prin intermediul biroului executorului judecătoresc, cu excepția cazului în care aceștia încheie o tranzacție în condițiile art.62 Cod de Executare RM.

Sumele încasate în folosul statului se depun de către debitor sau de către executorul judecătoresc nemijlocit în instituția financiară.

Conform prevederilor art. 162 Cod de Executare al RM, actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanții la procesul de executare în termen de 10 zile de la data săvârșirii lui ori a refuzului de a săvârși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terții care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte. Totodată, persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă. Însă, persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni. Prin noțiunea de **acte** se înțeleg nu numai documentele emise de executor (proces-verbale, încheieri, acte de constatare a faptelor și a stărilor de fapt ș.a.), ci și acțiunile sau inacțiunile executorului.

Cererea privind contestarea actelor de executare se înaintează instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află biroul executorului judecătoresc, sau în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 61 alin. (1) Cod de Executare, executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare dacă: a) documentul nu este de competența sa; b) termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat; c) documentul nu este întocmit în conformitate cu prevederile art.14 din același cod; d) documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite în modul prevăzut de legislație; e) termenul de executare benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat; f) documentul a fost executat.

(2) Refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare nu este o piedică pentru prezentarea repetată a documentului executoriu spre executare după înlăturarea neajunsurilor.

(3) Încheierea privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare poate fi contestată de creditor în instanța de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul.

Pentru munca efectuată, conform prevederilor art. 38 alin. 1, Cod de Executare, executorului judecătoresc încasează onorariul de la debitor, dacă legea nu prevede altfel, în temeiul unei încheieri emise de executorul judecătoresc, în toate cazurile de stingere, totală sau parțială, a obligației stabilite în documentul executoriu sau de încetare a procedurii de executare.

Pentru documentele executorii cu caracter pecuniar, onorariul executorului judecătoresc va fi calculat în cotă procentuală din suma datoriei stinse după criteriile indicate în art. 38 alin. (2) Cod de Executare.

Contestația se depune împotriva debitorului și/sau creditorului, care nemijlocit au beneficiat de actul sau acțiunile contestate și în interesul cărora a acționat executorul. Referitor la executorul judecătoresc, legiuitorul a stabilit că poate fi chemat în proces doar ca să depună declarații referitor la actul întocmit sau la fapta săvârșită care este contestată. În această ordine de idei indicăm că, conform prevederilor art. 163 alin. 1 Cod de Executare, **executorul judecătoresc poate avea doar calitatea procesuală de intervenient accesoriu, însă în situația când se contesează quantumul onorariului executorului judecătoresc (art. 163. alin. 3²) acesta poate fi parte pe dosar cu calitatea procesuală de pîrît.**

O condiție indispensabilă admiterii cererii este ca prin actul executorului judecătoresc să-i fie încălcat un drept recunoscut de lege. În acest caz fiind aplicate

prevederile art. 118 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, care spun că „*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel*”, precum și cele ale art. 161² alin. (2) Cod de Executare, ce prevede că „*în cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probației este pusă în seama reclamantului*”. Concluzionăm că reclamantul este cel care trebuie să demonstreze că actul executorului judecătoresc este ilicit. Potrivit art. 161² Cod de Executare, motivele invocate în contestație nu pot fi unele formale, reclamantul trebuie să invoce și să probeze încălcări de procedură, cum ar fi afectarea drepturilor unei persoane neparticipante la procesul de executare.

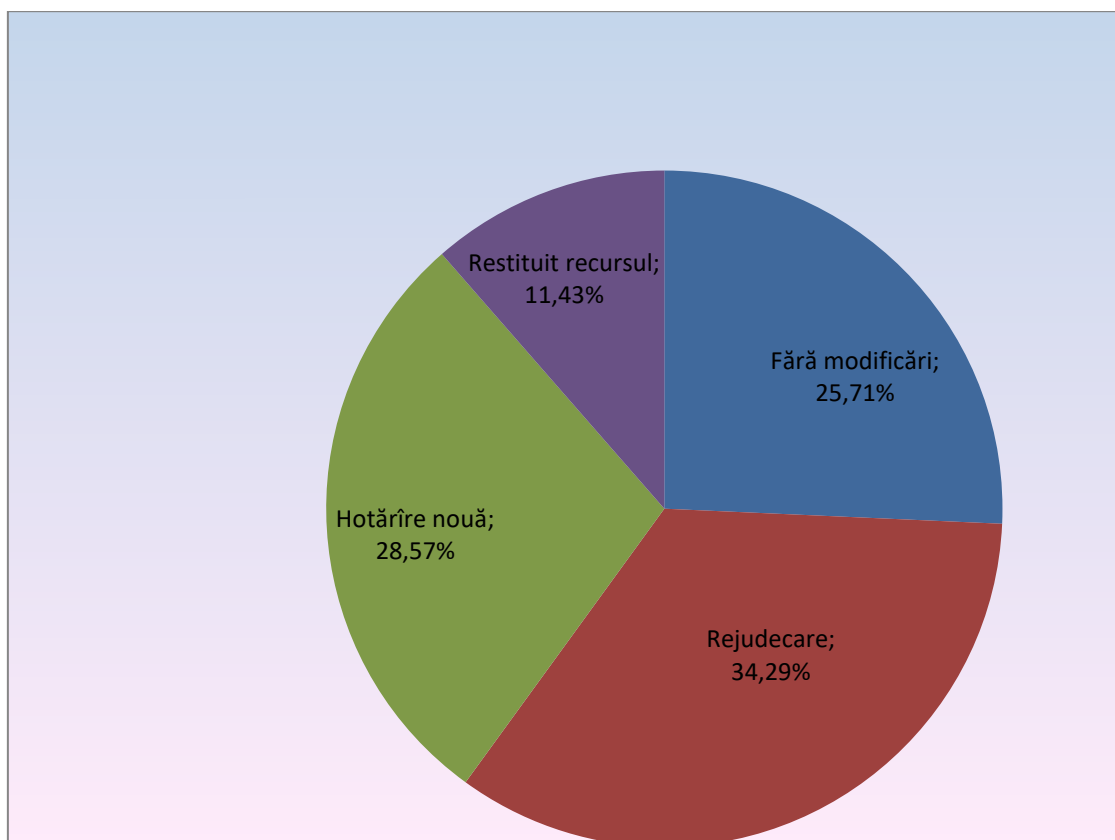
Instanța va decide asupra cererii depuse de reclamant prin emiterea unei **încheieri** care va putea fi contestată în termen de **15 zile** cu recurs în instanța de apel, conform normelor procedurale generale din Codul de Procedură Civilă RM. Instanța de apel v-a examina cererea de recurs în lipsa părților, în baza probelor anexate la dosar, după care v-a emite o **decizie irevocabilă**.

II. Analiza Statisticii Judiciare la examinarea litigiilor privind refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare și încasarea cheltuielilor, precum și în cazul încetării procedurii de executare și încasarea onorariului, examinate de către Curtea de Apel Bălți în perioada anului 2019

În perioada anului 2019 la Curtea de Apel Bălți s-au aflat în procedură **40** de litigii privind refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare și încasarea cheltuielilor, precum și în cazul încetării procedurii de executare și încasarea onorariului, dintre care au fost soluționate **35** cauze, **5** cauze rămânând în rest pentru anul 2020.

Din totalul de 35 cauze soluționate:

- fără modificări – **9** cauze (25,71%);
- transmise la rejudecare – **12** cauze (34,29%);
- hotărîre nouă – **10** cauze (28,57%);
- restituit recursul – **4** cauze (11,43%).

Conform informației de mai sus, constatăm că numărul de casare a încheierilor din categoria de litigii abordată în prezenta generalizare este destul de mare constituind **62,86 %**. Efectuând un studiu în privința motivelor de casare a acestor încheieri s-a ajuns la concluzia că, cele mai frecvente erori comise de instanțele de fond cu încălcarea normelor de drept material și procedural sunt;

- Examinarea acțiunii în lipsa borderoului de calcul;
- Examinarea cauzei în lipsa copiei certificate a procedurii de executare;
- Greșit stabilit cercul persoanelor cu drept de a înainta și a semna cererea de chemare în judecată;
- Greșit stabilită competența cărui organ îi aparține executarea silită a obligației fiscale.

Din numărul de **40** de cauze aflate în procedură:

➤ **29** cauze (72,5%) se referă la litigiile împotriva încheierilor executorilor judecătorești de **refuz în întentarea procedurii de executare și încasarea cheltuielilor de executare.**

➤ **6** cauze (15%) prezintă litigiile împotriva încheierilor executorilor judecătorești prin care s-a dispus **încetarea procedurii de executare.**

➤ **4** cauze (10%), litigii împotriva încheierilor executorilor judecătorești prin care s-a dispus **restituirea documentelor executorii**

➤ 1 cauză (2,5%), litigii împotriva încheierilor executorilor judecătorești prin care s-a dispus **imposibilitatea executării documentelor executorii**.

În continuare vom indica care sunt indicii statistici privind examinarea litigiilor legate de refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare și încasarea cheltuielilor, precum și în cazul încetării procedurii de executare și încasarea onorariului, în ordine de recurs (**25r**), asupra încheierilor instanțelor de fond din circumscripția Curții de Apel Bălți, pentru perioada anului 2019, din totalul de 35 cauze examinate.

1. Judecătoria Bălți

Sediul Central– în total examinate 3 cauze, rejudecare – 1, hotărîre nouă – 1, restituit recursul - 1;

Sediul Sîngerei: în total examinate 14 cauze, fără modificări - 2, rejudecare – 5, hotărîre nouă – 5, recursul restituit - 2;

Total în Judecătoria Bălți: examinate 17 cauze, fără modificări - 2, rejudecare – 6, hotărîre nouă – 6, restituit recursul - 3.

2. Judecătoria Edineț

Sediul Central: în total examinate 11 cauze, fără modificări - 5, rejudecare – 4, hotărîre nouă – 2;

Sediul Ocnîța: examinate 3 cauze, rejudecare – 1, hotărîre nouă – 1, restituit recursul – 1;

Total în Judecătoria Edineț: examinate – 14 cauze, dintre care fără modificări – 5, rejudecare – 5, hotărîre nouă – 3, restituit recursul -1.

3. Judecătoria Drochia

Sediul Glodeni: total examinată 1 cauză, unde încheierea primei instanțe a fost menținută fără modificări;

Sediul Rîșcani: total examinată 1 cauză, care a fost transmisă la rejudecare;

Total în Judecătoria Drochia: - examinate 2 cauze, dintre care fără modificări – 1, rejudecare – 1.

4. Judecătoria Soroca

Sediul Central: total examinate 2 cauze, fără modificări – 1, hotărîre nouă – 1;

Tabelul examinării litigiilor privind refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare și încasarea cheltuielilor, precum și în cazul încetării procedurii de executare și încasarea onorariului, în perioada anului 2019, per judecător.

Nr	Judecătorul	<i>Parvenite în perioada raportată</i>	<i>Fără modificări</i>	<i>Rejudecare</i>	<i>Hotărâre nouă</i>	<i>Restituit recursul</i>	<i>Rest la sfârșitul perioadei</i>
1	<i>Iulia Grosu</i>	6	1	2	1	1	1
2	<i>Aliona Corcenco</i>	3	2			1	
3	<i>Stela Procopciuc</i>	6	1	4			1
4	<i>Natalia Chircu</i>	6	2	2	1	1	
5	<i>Adriana Garbuz</i>	5		2	2		1
6	<i>Aurelia Toderăș</i>	1	1				
7	<i>Elena Grumeza</i>	6	1		4		1
8	<i>Andrian Ciobanu</i>	2	1	1			
9	<i>Dumitru Corolevschi</i>	3		1	1	1	
10	<i>Diana Stănilă</i>	2			1		1
	Total	40	9	12	10	4	5

III. Practica judiciară

Studiind deciziile Curții de Apel Bălți și în urma statisticii efectuate supra, ajungem la o concluzie deloc îmbucurătoare, conform căreia instanțele de fond, aplică incorect legislația la examinarea *litigiilor privind refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare și încasarea cheltuielilor, precum și în cazul încetării procedurii de executare și încasarea onorariului*, fiind strecurate o multitudine de încălcări atât de drept material cât și procedural la capitolul dat. Ceea ce propunem să demonstrăm în continuare cu ajutorul spețelor de mai jos.

În speța de mai jos propunem familiarizarea cu situația când cererea a fost examinată nefiind luat în considerație lipsa copie certificate a procedurii de examinare.

Colegiul Civil al Curții de Apel Bălți, a examinat fără citarea părților, recursul declarat de executorul judecătoresc I.B., împotriva încheierii Judecătoriei EEEE(sediul OOOO) din

10.10.2019, în cauza civilă la cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat DGAF Nord împotriva executorului judecătoresc I.B. privind contestarea încheierilor de încasare a cheltuielilor de executare.

În speță, la 11 februarie 2019 Serviciul Fiscal de Stat DGAF Nord s-a adresat cu cerere împotriva executorului judecătoresc I.B. cu privire la anularea încheierilor de încasare a cheltuielilor de executare. În motivarea cererii a indicat că, la data de 23 ianuarie 2019, Serviciul Fiscal de Stat a recepționat **8 încheieri** emise de executorul judecătoresc I.B. din 28 decembrie 2018 cu privire la încasarea cheltuielilor de executare. Menționând că, din conținutul încheierilor emise de executorul judecătoresc I.B. la 28.12.2018, urma ca acesta să primească spre executare silită procesul-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI03 903797 din 12 decembrie 2017, emis de Inspectoratul de Poliție OOOO, prin care s-a dispus încasarea de la debitorul G.C. în beneficiul statului a amenzii în sumă de 600 lei, în baza căruia la data de 23 februarie 2018, prin încheierea nr.086s-641/2018, a intentat procedura de executare, prin care a dispus încasarea de la G.C. în beneficiul statului a amenzii în sumă de 600 lei. Ulterior, executorul judecătoresc constatând imposibilitatea executării documentului executoriu, la 28 decembrie 2018, conform art. 36 Codul de executare a RM, a dispus încasarea în mod solidar de la debitorul G.C. și Serviciul Fiscal Stat a cheltuielilor de executare în sumă de 210 lei, conform borderoului de calcul, ce include taxe în sumă de 165 lei și speze în sumă de 45 lei.

Astfel, Serviciul Fiscal Stat a constatat că, încheierile executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare menționate sunt emise contrar legislației în vigoare și pot fi anulate ca ilegale. Mai mult, careva documente confirmative privind cheltuielile suportate la borderoul de calcul n-au fost anexate de către executorul judecătoresc, fapt ce contravine prevederilor legale.

Prin încheierea Judecătoriei EEEE (sediul OOOO) din 10.10.2019 s-a admis cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat DGAF Nord împotriva executorului judecătoresc I.B. privind contestarea încheierilor de încasare a cheltuielilor de executare.

s-a anulat încheierea executorului judecătoresc I.B. nr.086s-641/2018 din 28 decembrie 2018 privind încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 210 lei.

s-a anulat încheierea executorului judecătoresc I.B. nr.086s-642/2018 din 28 decembrie 2018 privind încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 190 lei.

s-a anulat încheierea executorului judecătoresc I.B. nr.086s-643/2018 din 28 decembrie 2018 privind încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 190 lei.

s-a anulat încheierea executorului judecătoresc I.B. nr.086s-644/2018 din 28 decembrie 2018 privind încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 200 lei.

s-a anulat încheierea executorului judecătoresc I.B. nr.086s-680/2018 din 28 decembrie 2018 privind încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 195 lei.

s-a anulat încheierea executorului judecătoresc I.B. nr.086s-681/2018 din 28 decembrie 2018 privind încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 200 lei.

s-a anulat încheierea executorului judecătoresc I.B. nr.086s-725/2018 din 28 decembrie 2018 privind încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 150 lei.

s-a anulat încheierea executorului judecătoresc I.B. nr.086s-726/2018 din 28 decembrie 2018 privind încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 150 lei.

La 01.11.2019 executorul judecătoresc I.B. a contestat încheierea primei instanțe solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei noi încheieri prin care cererea să fie respinsă. La data de 06.11.2019 executorul judecătoresc I.B. a depus cerere de recurs motivat în care a menționat că instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa părților. Totodată, menționînd că, criticile reclamantului referitor la legalitatea încasării cheltuielilor de executare sunt irelevante, dat fiind că nu a contestat încheierea de restituire a documentului executoriu, ceea ce reflectă faptul că creditorul SFS a acceptat rezultatul și consecințele restituirii documentului executoriu.

Studiind temeiurile recursului, examinînd înscrisurile, Colegiul civil a considerat recursul pasibil de admis din următoarele motive.

Potrivit art.163 alin.(1) Cod de executare, reclamațiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acțiunilor/inacțiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condițiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanței de judecată copia certificată a procedurii de executare și să dea explicații scrise referitoare la actele contestate.

Instanța de recurs a constatat că la materialele cauzei lipsește copia procedurii de executare, ceea ce a făcut imposibilă constatarea tuturor circumstanțelor importante pentru soluționarea prezentei cauze or, la contestația asupra încheierilor executorului judecătoresc au fost anexate doar încheierile contestate și borderourile de calcul.

Astfel, reieșind din faptul că omisiunile indicate supra nu au putut fi corectate la examinarea cauzei în instanța de recurs, Colegiul civil a admis recursul înaintat de executorul judecătoresc I.B., a casat încheierea Judecătoriei EEEE (sediul OOOO) din 10.10.2019, în cauza civilă la cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat DGAF Nord împotriva executorului judecătoresc I.B. privind contestarea încheierilor de încasare a cheltuielilor de executare și a restituit cauza la rejudecare.

În următoarea speță se prezintă cea mai frecventă eroare comisă de către instanțele de fond și anume - în lipsa borderoului de calcul se admite încasarea cheltuielilor de executare din bugetul de stat.

Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de apel Bălți a examinat, fără citarea părților, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord, împotriva încheierii judecătoriei BBBB, sediul SSSS, din 03.09.2019, în cauza civilă la cererea creditorului Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord împotriva executorului judecătoresc X.X. privind contestarea încheierii executorului judecătoresc.

În speță, la data de 02.08.2019 șeful Direcției Generale Administrare Fiscală Nord al Serviciul Fiscal de Stat, T.N. s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva executorului judecătoresc X.X., prin care a solicitat anularea parțială a încheierii nr. 122s-797/2019 din 10.07.2019 emisă de executorul judecătoresc X.X. privind refuzul de a intenta procedura de executare, în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de executare din 10.07.2019.

În motivarea cererii, creditorul a indicat că prin încheierea nr. 122s-797/2019 din 10.07.2019 emisă de executorul judecătoresc X.X. s-a refuzat în intentarea procedurii de executare în temeiul prevederilor art. 61 alin. 1 lit. a) și c) din Codul de Executare. În același timp, prin încheierea nominalizată, s-a dispus încasarea din Bugetul Public Național prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat, la contul executorului judecătoresc a cheltuielilor de executare în sumă de 108 lei. Deci, creditorul a considerat, ca fiind abuzive acțiunile executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare, or executorul judecătoresc a refuzat primirea documentului executoriu; deci, procedura de executare nu a fost intentată.

Astfel, creditorul a solicitat anularea parțială a încheierii nr. 122s-797/2019 din 10.07.2019 emise de executorul judecătoresc X.X. privind refuzul la intentarea procedurii de executare - în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 108 lei.

Prin încheierea judecătoriai BBBB, sediul SSSS din 03.09.2019, cererea formulată de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocînd ilegalitatea și netemeinicia încheierii judecătoriai BBBB, sediul SSSS, din 03.09.2019, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord la data de 20.09.2019 a contestat-o cu recurs, solicitînd casarea încheierii, cu emiterea unei decizii, prin care acțiunea Serviciului Fiscal de Stat să fie admisă.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a menționat că, consideră drept eronată aprecierea instanței de fond referitor la netemeinicia acțiunii depuse, în condițiile în care executorul judecătoresc X.X. a dispus încasarea cheltuielilor de executare suportate de el în legătură cu refuzul de intentare a procedurii de executare, deoarece executorul judecătoresc nu s-a confirmat cadrului legal, a refuzat în intentarea procedurii de executare, iar neavînd nici un temei legal, a dispus asupra încasării cheltuielilor de executare.

Analizînd legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent, precum și a materialelor din dosar, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți a considerat recursul întemeiat și pasibil de a fi admis din următoarele considerente:

Instanța de fond nu a stabilit pe deplin circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, concluziile instanței fiind incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată a normelor de drept material și procesual, precum și din aprecierea incorectă a probelor anexate la dosar.

Colegiul a conchis ca fiind neîntemeiate concluziile instanței de fond, precum că executorul judecătoresc ar fi în drept să încaseze cheltuielile de executare; or, din materiale cauzei nu rezultă că executorul ar fi intentat și format o procedură de executare, sau ar fi arhivat o astfel de procedură de executare, întrucât o astfel de procedură nici nu există, deoarece prin încheierea executorului judecătoresc nr. 122s-797/19 din 10.07.2019, s-a dispus refuzul intentării procedurii de executare a hotărârii din 28.05.2019 prin care s-a dispus încasarea de la SA „FFSS” în beneficiul statului sumă de 12171,63 lei.

Prin urmare, executorul judecătoresc urma să întocmească un borderou de calcul al taxelor de executare în cazul emiterii încheierii de intentare a procedurii de executare în conformitate cu prevederile art. 60 Cod de Executare. Astfel, în cazul emiterii încheierii privind refuzul de a intenta procedura de executare conform prevederile art. 61, întocmirea unui borderou de calcul al executorului judecătoresc nu este prevăzut.

Totodată Colegiul Civil a remercat că, nici Regulamentul privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare, aprobat prin HG 886 din 23.09.2010 nu prevede calcul și încasarea unor taxe în cazul refuzului de a intenta procedura de executare.

Ținând cont de cele expuse mai sus, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți a admis recursul Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord, a casat integral încheierea judecătoreiei BBBB, sediul SSSS din 03.09.2019 în cauza civilă la cererea creditorului Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord împotriva executorului judecătoresc X.X. privind contestarea încheierii executorului judecătoresc, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea formulată de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord împotriva executorului judecătoresc X.X. privind contestarea încheierii executorului judecătoresc – s-a admis, s-a anulat pct. 2 din încheierea executorului judecătoresc X.X. nr. 122s-797/19 din 10.07.2019, prin care s-a dispus încasarea din Bugetul Public Național prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat la contul executorului judecătoresc cheltuielile de executare în sumă de 108 lei.

În speța de mai jos este prezentată altă situație des întâlnită, în care instanța de judecată incorect stabilește cercul persoanelor cu drept de semna cererile de chemare în judecată înaintate din partea Serviciul Fiscal de Stat, DGAF Nord.

Colegiul Civil al Curții de Apel Bălți a examinat, fără citarea părților, cererea de recurs declarată de Serviciul Fiscal de Stat, DGAF Nord împotriva încheierii judecătorești BBBB, sediul SSSS din 15 mai 2019 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Serviciul Fiscal de Stat, DGAF Nord către executorul judecătorec YYYY și SRL "FFFF" privind contestarea actului executorului judecătorec.

În speță, la 27 martie 2019, Șeful Direcției Generale administrare fiscală Nord, în interesele Serviciului Fiscal de Stat, Tatiana Neghina a formulat în instanța de judecată o cerere către executorul judecătorec YYYY și SRL "FFFF" prin care a solicitat anularea parțială a încheierii executorului judecătorec YYYY nr. 122s-668/19 din 05.03.2019 privind refuzul intentării procedurii de executare, și anume pct. 3-în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 108 lei.

Astfel, executorul judecătorec nu a respectat cerințele legale impuse de lege pentru a nu prejudicia Bugetul Statului. Executorul judecătorec a solicitat încasarea cheltuielilor de executare fără a fi întreprinse careva măsuri de executare. La fel executorul judecătorec nu a anexat borderoul de clacul la încheierea privind refuzul în primire a documentului executoriu pentru executare, pentru a reflecta pentru care anume acțiuni au fost calculate cheltuielile.

Prin încheierea Judecătorești BBBB, sediul SSSS din 15 mai 2019 cererea înaintată de Șeful Direcției generale administrare fiscală Nord, în interesele Serviciului Fiscal de Stat, Tatiana Neghina privind anularea parțială a încheierii nr. 122s-668/2019 din 05.03.2019 emisă de executorul judecătorec YYYY privind refuzul de a intenta procedura de executare în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de executare a fost scoasă de pe rol în conformitate cu prevederile art. 267 lit. c) CPC.

La 06 iunie 2019, Serviciul Fiscal de Stat DGAF Nord a depus cerere de recurs asupra încheierii judecătorești BBBB, sediul SSSS din 15 mai 2019, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de fond la emiterea încheierii din 15 mai 2019, nu a ținut cont de faptul că la cererea de chemare în judecată au fost anexate actele ce confirmă împuternicirile doamnei Tatiana Neghina, de a semna și a depune acțiunea în instanța de judecată, anume: extrasul din Ordin nr. 703 din 28.12.2018, care la punctul 12.4 cu următorul conținut - "Se delegă șefilor/șefilor adjuncți ai Direcțiilor generale administrare fiscală Nord. Centru, Sud și mun. Chișinău semnarea: Cererilor de chemare în judecată, cu excepția celor de inițierea

procedurii de insolvență; Ordinul nr. 2585p din 31.03.2017 cu privire la modificarea raporturilor de serviciu prin transfer, prin care se contestă faptul că, doamna Tatiana Neghina, deține funcția de șef al Direcției generale administrare fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat și extrasul din Registrul de stat al unităților de drept nr. 6369 din 03.04.2017, unde sunt reflectate datele autorității publice, respectiv și numele Directorului Serviciului Fiscal de Stat- Serghei Pușcuța.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, examinând înscrisurile, analizând temeiurile invocate în recurs, Colegiul civil a considerat recursul întemeiat și pasibil admiterii din următoarele motive:

Conform prevederilor art. Conform art.132³ alin.12) Cod Fiscal, directorul reprezintă Serviciul Fiscal de Stat în relația cu terții sau acordă împuterniciri altor angajați ai Serviciului de a reprezenta Serviciul Fiscal de Stat.

Potrivit prevederilor art. 132³ alin.14) Cod Fiscal, prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat, unele atribuții pot fi delegate conducerii subdiviziunilor Serviciului Fiscal de Stat. Limitele și condițiile delegării se precizează prin actul de delegare.

Verificând argumentele, legalitatea și temeinicia încheierii prin prizma normelor de drept citate supra, Colegiul Civil a considerat eronată concluzia instanței de fond precum că cererea a fost depusă de o persoană neîmputernicită, în acest sens nefiind prezentate împuternicirile Șefului Direcției Generale Administrative Nord, Tatiana Neghina de a semna și a depune cererea în instanța de judecată, or, la materialele cauzei au fost anexate un șir de acte care confirmă cu certitudine împuternicirile Șefului Direcției Generale Administrative Nord, Tatiana Neghina de a semna și a depune cererea în instanța de judecată.

În atare circumstanțe s-a constatat cu certitudine faptul că, la momentul înaintării cererii în instanța de judecată, Șeful Direcției Generale Administrative Nord, Tatiana Neghina deținea toate împuternicirile necesare de a semna și a depune cererea în instanța de judecată.

Reieșind din cele expuse mai sus, Colegiul Civil a casat integral încheierea judecătoreii BBBB, sediul SSSS din 15 mai 2019 adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Serviciul Fiscal de Stat, DGAF Nord către executorul judecătoresc YYYY și SRL "FFFF" privind contestarea actului executorului judecătoresc, restituind cauza la rejudecare în prima instanță pentru examinarea fondului.

În următoarea speță propunem familiarizarea cu situația când prima instanță examinează cauza fără constatarea competenței a cărui organ este obligația de a încasa executarea silită a obligației fiscale.

Colegiul Civil al Curții de Apel Bălți a examinat fără citarea părților, recursul declarat de către executorul judecătoresc S.L., împotriva încheierii Judecătoriei BBBB (sediul SSSS) din 25 ianuarie 2019, în pricina civilă la contestația Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord împotriva debitorului ÎM "LG" SRL, intervenient accesoriu executorul judecătoresc S.L. privind anularea încheierii nr.122s-880/18 din 08.11.2018

În speță, la data de 23.11.2018 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord a înaintat cerere împotriva debitorului ÎM "LG" SRL, intervenient accesoriu executorul judecătoresc S.L. privind anularea încheierii nr.122s-880/18 din 08.11.2018.

În motivarea cererii creditorul a invocat că, la 19 noiembrie 2018, Direcția Generală administrare fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat, a recepționat încheierea executorului judecătoresc S.L. nr. 122s-880/18 din 08.11.2018 privind refuzul de a intenta procedura de executare a documentului executoriu prezentat spre executare, prin care a dispus: „A refuza intentarea procedurii de executare a documentului executoriu din 28.05.2018 nr. 0004553 prin care s- a dispus încasarea de la Î.M. „L.G." SRL c/p 101 1602003695 în beneficiul statului datorita în sumă de 107 308,10 161”.

Direcția generală administrare fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat a menționat că, conform competenței teritoriale prevăzute de art. 30 Cod de executare al RM, a remis în adresa executorului judecătoresc S.L., documentul executoriu la hotărârea nr. AH nr.0004553 din 28 mai 2018 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului cu valoare de document executoriu, în temeiul art. 196 alin. (5) din Codul Fiscal. În vederea executării silite a obligației fiscale a debitorului Î.M. „LG" SRL în mărime de 107 308.10 lei. Prin hotărârea menționată s-a dispus concomitent încasarea din contul Î.M. „LG" SRL a sumei de 107 308.10 lei în beneficiul statului și executarea silită a obligației fiscale. A solicitat creditorul anularea încheierii și obligarea executorului judecătoresc de a primi spre executare hotărârea nr. AH 0004553 din 28 mai 2018 emisă de DGAF Nord a Serviciului Fiscal de Stat.

Prin încheierea Judecătoriei BBBB (sediul SSSS) din 25 ianuarie 2019 cererea a fost admisă. Sa anulat integral încheierea executorului judecătoresc S.L. nr.122s-880/18 din 08.11.2018 privind refuzul intentării procedurii de executare a Hotărârii nr. AH 0004553 din 28 mai 2018 emisă de DGAF Nord a Serviciului Fiscal de Stat

privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Î.M. „LG” SRL c/f 101 1602003695 în beneficiul statului a sumei în mărime de 107 308.10 lei, ca neîntemeiată. S-a obligat executorul judecătoresc S.L. de a primi spre executare documentul executoriu Hlotărîrea seria AII nr. 0004553 din 28 mai 2018 emisă de DGAF Nord a Serviciului Fiscal de Stat.

La data de 08.02.2019 executorul judecătoresc a contestat încheierea primei instanțe solicitînd casarea acesteia cu restituirea cauzei la rejudicare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului recurentul a invocat că se execută silit prin intermediul executorului judecătoresc doar sancțiunea contravențională sub formă de amendă, nu și obligațiunile fiscale. **Hotărîrea care este înaintată de către DGAF NORD spre executare are ca denumire executarea silită a obligației fiscale**, însă art.11 lit.p Cod de Executare al RM prevede că sunt documente executorii actele emise de organul fiscal privind dispunerea încasării sumelor, ceea ce în speța dată nu se atestă. Respectiv, obligațiile fiscale sunt executate de însăși SFS prin prisma art. 195, 196 Cod Fiscal RM. Totodată, SFS are competențe și pîrghii legale prevăzute de Codul Fiscal al RM care urmează a fi aplicat la executarea hotărîrilor emise de către SFS și subdiviziunile acestora.

Serviciul Fiscal de Stat DGAF Nord, în referința depusă, a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii instanței de fond.

Analizând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei, colegiul civil și de contencios administrativ a considerat că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii și soluționarea prin decizie a problemei din următoarele considerente.

Reieșind din prevederile **art.133 al.1 pct.33 a CF în realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat organizează și efectuează, după caz, executarea silită a obligațiilor fiscale**, de asemenea verifică corectitudinea acțiunilor și procedurii de alăturare și raportare, prevăzute la art.197 alin.(3¹) și la art.229 alin.(2²), realizate de către executorul judecătoresc.

Potrivit art. 170 Codul fiscal, stingerea obligației fiscale se face prin: achitare, anulare, prescripție, scădere, compensare sau executare silită.

Conform art.177 Cod Fiscal, stingerea obligației fiscale prin executare silită are loc prin acțiunile întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restanțelor în conformitate cu legislația fiscală.

Articolul 195 CF stipulează că (1) **executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.**

Colegiul civil a menționat că, reieșind din prevederile art.193 - 207 Cod Fiscal, legiuitorul a reglementat procedura executării silită a obligației fiscale, care este pusă, exclusiv, în sarcina autorităților fiscale. Nici o prevedere din acest cadru legal nu indică la competența de executare a executorului judecătoresc. Astfel, Serviciul Fiscal de Stat nu a avut nici o justificare legală pentru a depune la executorul judecătoresc S.L. spre executare silită hotărârea seria AH nr.0004553 din 28 mai 2018.

În acest sens, colegiul a apreciat ca fiind legală încheierea nr.122s-880/18 din 08.11.18 privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare, emisă de executorul judecătoresc S.L..

Prin urmare, colegiul a constatat ca fiind eronată soluția instanței de fond prin care s-a dispus anularea încheierii executorului judecătoresc prin care s-a refuzat intentarea procedurii de executare a hotărârii emise de Serviciul Fiscal de Stat or, reieșind din particularitățile hotărârilor Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligațiilor fiscale, care au valoare de document executoriu, în cazul executării silită a creanțelor fiscale, legea stabilește o procedură specială de executare reglementată de Codul fiscal, Titlul V, astfel, executarea silită a obligației fiscale este acțiunea întreprinsă de organul fiscal pentru perceperea forțată a restanței, adică suma pe care contribuabilul este obligat să o plătească la buget, însă care nu a plătit-o în termen.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți a admis recursul înaintat de către executorul judecătoresc S.L., a casat încheierea Judecătoriei BBBB (sediul SSSS) din 25 ianuarie 2019, cu emiterea unei noi soluții prin care contestația Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord împotriva debitorului ÎM "LG" SRL, intervenient accesoriu executorul judecătoresc S.L. privind anularea încheierii nr.122s-880/18 din 08.11.2018 s-a respins.

IV. Concluzii

La finele prezentei note rezultăm cu certitudine că refuzul intentării procedurii de executare cu încasarea cheltuielilor de executare, precum și încasarea onorariului în cazul încetării procedurii de executare, este un subiect amplu și foarte des întâlnit în ultima perioadă. Am ajuns la această concluzie din simplul calcul efectuat pe perioada anului 2019. Dacă pe parcursul anului 2019 la Curtea de Apel Bălți au fost înregistrate **186** cauze cu indicele **25r** (litigii înaintate de către sau împotriva executorilor judecătorești), **40** se referă la refuzul de a intenta procedura de executare și încasarea cheltuielilor și încetarea procedurii de executare și încasarea onorariului,

cea ce constituie **21,51%** din totalul dosarelor din această categorie. Din atare considerente statuăm că, aceste litigii necesită un studiu și o apreciere maximă, deoarece de rezultatul finalității lor depinde bugetul statului.

Prin studiul efectuat în generalizarea în cauză, suntem convinși că am cercetat și identificat majoritatea lacunelor și erorilor strecurate în procesul decizional al instanțelor inferioare, care va fi utilă la elaborarea recomandărilor și propunerilor teoretice și practice pentru facilitarea unui proces eficient și echitabil într-o cauză civilă, respectându-se în același timp drepturile și libertățile fundamentale ale tuturor participanților la proces. Astfel, instanțele de judecată la rândul lor, urmează să fie foarte precaute la examinarea pricinilor legate de refuzul intentării procedurii de executare cu încasarea cheltuielilor de executare, precum și încasarea onorariului în cazul încetării procedurii de executare, să aplice corect normele de drept material și procedural, să studieze minuțios toate circumstanțele pricinii, apreciind la modul cuvenit corectitudinea acțiunilor executorului judecătoresc și a Serviciului Fiscal de Stat, să califice corect împuternicirile părților la proces și să stabilească instituțiile împuternicite de a încasa executarea silită a obligațiilor fiscale.

Reeșind din totalurile analizei datelor statistice, privind aplicarea de către instanțele judecătorești a normelor ce reglementează examinarea litigiilor legate de refuzul intentării procedurii de executare cu încasarea cheltuielilor de executare, precum și încasarea onorariului în cazul încetării procedurii de executare, în scopul analizei calității examinării cauzelor civile și organizării unei practici judiciare uniforme în perioada respectivă de către instanțele de judecată din circumscripția Curții de Apel Bălți, se propune:

1.A discuta prezenta notă informativă în cadrul ședinței operative a Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți.

2.A plasa informația nominalizată pe Pagina – Web a Curții de Apel Bălți.

**Coordonator,
Judecătorul Colegiului Civil
al Curții de Apel Bălți**

Diana Stănilă

Executat,
Șef serviciu civil
în cadrul DSGPJRP

Ecaterina Țarălungă